

PROPRIETAR - DIRECTOR

DR. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Da șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

REDACTOR

Prof. DUMITRU NEDA

Foaie înscrisă în Registrul de
publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2-1938.

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Unitatea

Foaie bisericească - Apare în fiecare Sâmbătă

Spirit nou

Ca limbile de foc și ca suflarea de vânt: așa-i Spiritul Rusaliilor. Se agită și se sbate fără încetare; nu cunoaște odihna nici frica; nu știe de piedeci, ci cuprinde și pătrunde totul în năvalnică-i pornire; curdă, preface și înviește totul.

Oricât de viu și de impetuos însă acest spirit activist, el nu este anarhic și nu-i destructiv. Ci constructiv prin esență, și social prin definiție. Rusaliile însemnează doar începutul și cartea de botez a Bisericii. De aceea Rusaliile sunt sărbătoarea vieții și activității, a vitalității și a dinamismului, izvorul duhului reformelor și realizărilor din Biserica lui Hristos.

În chip deosebit, Rusaliile trebuiesc considerate sărbătoarea Acțiunii Catolice din zilele noastre. A pornit doar această mișcare, astăzi universală, cu gând de a îndrepta și învi lumina. Ea reprezintă dinamismul cuceritor al Bisericii de azi. Ea ridică la muncă și la jertfă neprecupețită pe toți cei cari simt în ei adierea Spiritului ce trece peste omenire. — Și are caracter social această ofensivă a binelui și a adevărului. Vrea să se desfășoare ordonat, după planuri de luptă mai înainte stabilite, izbînd cetățile răului nu învalmădit și la întâmplare, ci cu metodică și sistematică desfășurare de forțe. — În plus, această acțiune este catolică, are caracter universal. Imbrățișează, adică, întreg câmpul vieții bisericești și al vieții sociale. Vrea să înviește toate în Hristos. Universală și în alt sens. Face apel la toți. Toți cei buni, toți aceia al căror suflet poartă „pecetea darului Spiritului Sfânt”, toți trebuie să intre în legiunile Spiritului pornite la cucerirea lumii. Cei cari rămân la o parte, nepăsători ori sceptici, încredători ori lași, toți sunt dezertori și trădători al flămurei divine.

Sărbătoarea Rusaliilor este, în chipul acesta, prilej minunat de coborîre în conștiință și de examen al situației. — Ne-avem și noi „Acțiunea Catolică” a noastră, organizată în AGRU. Acum, în primăvara care trezește la nouă viață toate paterile firii, la lumina focurilor de Rusalii, trebuie s'o cercetăm mai deaproape; să-i examinăm situația și planurile de acțiune; să-i controlăm lipsurile și greutățile. Să facă fiecare acest examen, în cercul de activitate și de răspundere unde găsește. — De sigur, nu cu gând șovăitor și defetist. Ci cu vreare hotărîtă de a ajuta, de a mobiliza, de-a colabora. Lesne de înțeles că această poruncă obligă în primul rând pe preoți. Ei trebuie să fie sufletul Agrului; fiindcă ei sunt pătorii tuturor mirenilor chemați sub acest steag.

Odată mai mult chiar decât acest examen al situației obiective, Rusaliile însemnează pentru fiecare un examen al conștiinței proprii. Întrebarea care ți o pune fie, fiecăruia, Spiritul în această zi de sărbătoare este: tu cum stai cu Agru? ce faci pentru Agru? ce ai de gând să faci pentru Agru? — Răspunde!

Tâlcul limbilor de foc

— Gânduri creștinești de praznicul pogoririi Sf. Spirit —

(+). Toate tainele Domnului sunt mari și minunate și pline de învățăminte și îndemnuri sfinte pentru pământeanul cel zidit după chipul și asemănarea lui Dumnezeu. Arătarea Sf. Spirit sub formă de limbi de foc face și ea parte din tainele mult grăitoare ale Înțelepciunii celei veșnice și nezidite. De praznicul Pogoririi Vistlerului bunătaților, mai vărtos ca oricând, cade-se să zăbovim cu mintea și cu inima la vedenia cerească a limbilor de foc ce pâlăiau pe capetele celor întruniți în foisorul Cinei celei de taină. Și să ne întrebăm: care să fie, oare, tâlcul acestui semn? Răspunsul caută să încercăm a-l desprinde din ceea ce însași firea ne ajută să prindem cu simțirile și să pătrundem, pe cât ne stă în putință, cu spiritul.

1. Spune Mântuitorul: Din prisosința inimii grăiește gura. Dar știm că unealta gralului este limba. — Mireasa Domnului e menită să fie învățătoarea întreg neamului omenesc, până la sfârșitul veacurilor. Și aproape de două mii de ani, — din clipa pogoririi Sf. Duh sub formă de limbi de foc pe capetele sfinților apostoli — Biserica și-a îndeplinit fără încetare și cu dumnezeiască înțelepciune această slujbă. Prin rostul atâtor Mari Dascăli, Sfinți Părinți, Pontifici Supremi, Vlădici și umili slujitori al altarelor, de pe amvon și de pe catedră, a rostit și vestește cuvântul adevărului, luminând, mângâind, întărind.

Cei cari au fericitatea de a fi în sânul adevăratei Biserici a lui Hristos la câtă recunoștință nu sunt ei îndatorați față de Împăratul ceresc care a luminat toate acele minți de dascăli, a încălzit toate acele inimi de apostoli și a purificat toate acele limbi de binecuvântați crainici, al mântuirii! — Pogoară-te în taințele conștiinței tale și judecă-te singur: al cerut fierbinte, în toată vremea, luminile Dătătorului de viață suprafirească? Ai dat ascultare îndemnilor de sus spre tot mai bine? Și întru cât ai fost și tu, de drept, vestitor al adevărului descoperit de Fiul lui Dumnezeu, și-ai făcut această datorință sfântă și de grea răspundere cu zelul și evlavia cuvenită? Vai! mare lucru-l predica! Dar câți îi dau atenția pe care o merită, fie vorba de ascultători, fie vorba de cuvântători?

2. Limba destăinuie gândurile și simțimintele. Altul este însă gralul pruncilor, altul al tinerilor și altul al bărbaților în toată puterea vârstei. Așa e și în lumea desăvârșirii duhovnicești: felurite graluri, după felurimea înalțării pe calea spre sfințenie. Spiritul Sfânt se împărtășește muritorului chemat la nemurire după măsura împreună-lucrării acestuia cu harurile sale. Așa se face că într'ale vieții harice sunt moșnegi în urma copiilor și sunt copii mai înalțați ca atâția bărbați după vârstă,

Aglografia cunoaște o mulțime de floricele din raiu cari au împodobit pământul și nu încap în doială că ochiul cel neadormit al Ziditorului vede, și sub soare și în întunecimile locului de veșnică osândă, nenumărați nefericiți pentru cari, sub raportul creșterii în ale sfințeniei, darul unei vieți lungi n'a însemnat nimic. Unii ca aceștia trăiesc, trăncănesc, poate că adună averi trecătoare și se saltă pe scara ierarhiilor lumești, dar cu sufletul rămân săraci, sterpi, piperniciți; afoși, incapabili să articuleze cuvinte de-ale Spiritului. — Tu de care ești?

3. Voința Vistlerului ceresc e vădită: apostolii Legii celei Noue să fie întru toate limbi vii. Porunca ce o primiseră dela Stăpânul Hristos era categorică: Să meargă să învețe toate neamurile să păzească toate câte știau ei dela Dânsul că trebuiesc păzite. Nu numai cuvintele, ci și toate faptele lor trebuia să glăsuiescă, preamărind milele Celui de sus. În călătorie, la masă, la lucru, în singurătate, la odihnă, pe vreme frumoasă ori în timp de furtună, în casa Domnului ori în piețe publice, sănătoși ori suferind, trimișii Domnului trebuia să fie vestitori ai Binelui și Frumosului evanghelic. Scriptura ne învață că ceriurile spun mărirea lui Dumnezeu și facerea mâinilor lui o vestește tăria. Toată zidirea e un imn de laudă ce se aduce tainic Ziditorului. Mai mult decât luna și soarele, munții, apele și ghețurile; codrii, vânturile și fulgerele și toată făptura ce viează, creștinul se cuvine să proslăvească pe Făcătorul a toate și izvorul a toată lumina și căldura din fire și din suflete. Preotul, omul lui Dumnezeu per excellentiam, ar trebui, firește, să fie pildă tuturor. Și, har Domnului, putem spune cu inima împăcată, că Biserica noastră se poate mândri cu preoți și mireni ce pot sluji drept pildă. Dar ne trebuiesc și mai mulți. Tot mai mulți. Pentru că și iadul își are printre noi limbile sale vii și active și suntem mărturii zilnice a ravagiilor ce face.

În toate lăcașele de închinare ale neamului nostru răsună laudele celei de a treia Fețe a dumnezeirii, care s'a pogorît peste apostoli în formă de limbi de foc. Fie ca harurile Sf. Spirit să se reverse din belșug asupra tuturor închinătorilor și, în lumina lui văzând lumina, să rămână mereu pe calea cea bună și să poată vesti cu vrednicie măririle Domnului.

Steaua nouă pe cerul Bisericii. A rășărit de mult, dar lumina ei abia acum începe să lucescă cu toată puterea lumii întregi. Ne gândim la eroana carității creștine *Emilia de Vlalar*, decretul de beatificare al căreia a fost

promulgat sărbătorește, nu de mult, de Sf. Părinte.

S'a născut la 12 Septembrie 1797, în Gailac (Franța) din părinți nobili: Baron August Antoniu de Vialar și Antonia de Portal. Prima ei maestră într'ale vieții duhovnicești și a slovelor a fost însă și maică-sa, iar după aceea călugărițe de seamă din Paris. Când s'a întors la căminul părintesc, s'a dat cu totul lui Dumnezeu, grijilor gospodărești și creșterii creștinești a frățiorului său rămas, demăruntel, orfan.

Multă bătaie de cap și osteneală și aceasta. Dar pentru un suflet ca al ei nu era de ajuns. Pe ea o frământa și gândul la mântuirea sufletelor celor mulți, roși de răutățile pricinuite de marea revoluție franceză. Și așa lată odrasla familiei de baron catehizând lume de jos, mai ales copii și copilice din popor; alergând la paturile bolnavilor din pătura celor neluați în seamă; miluind cu vorba și pe cât i-se îngăduia și cu fapta milosteniei, pe cei nevoiași! Intr'aceea se ruga mereu și fierbinte: Arată-mi Doamne calea în carea vrei să merg!

Pentru că simțea un glas care o mâna spre viață aspră, de mănăstire. Și sfântul al cărui sprijin i-a cerut în deosebi, Sf. Francisc Xavieriu, i-a mijlocit dela Tatăl luminilor lumina pe care o doria: Să înceapă viața mănăstirească. Și a început: întemeind un așezământ călugăresc nou, sub scutul Sf. Iosif; având, firește aprobarea ierarhului eparhial. După zece ani avea și a Romei. Pe atunci dânsa, și mai multe tovarășe, tocmai făceau apostolie în Alger, slujind clumășilor cu devotament și răbdare îngerească și înfruntând mizerii fără număr și primejdii de moarte. La fel făceau și celelalte Surori răsfirate prin diferite centre din Europa, Asia și Africa.

Cu toate acestea n'a fost scăpată nici ea, nici instituția căreia-i dăduse ființă, de cumplita cruce a bătăliilor. Fugărită din Algeria, i-s'au răpit și bunurile părintești, și a fost acoperită de ocări și învinuiri dintre cele mai grele. Le-a îndurat însă pe toate, încrezătoare în Dumnezeu

care nu lasă pe cel nevinovat nedreptățit până în sfârșit. — S'a stins din viață la Marsilia, (unde-și mutase casa mamă) în 29 August 1856. Și s'a adevărit destul de în curând că cei cari nădăjduesc ca dânsa în Domnul, nu vor rămănea de rușine în veac. Cel cari au trăit în preajma ei au știut că-i un suflet fără pată și au fost siguri că partea ei, după moarte, este cu sfinții. Pe ceilalți i-au încredințat despre aceasta mulțime de semne dela Domnul. Astăzi nimeni nu se mai îndoește că cea atât de prigoniță în zilele ei de pe pământ, a fost și este sfântă cu adevărat. — Preamărit fie pentru aceasta împăratul ceresc, Mângăietorul dător de viață mai presus de fire, în a cărui foc se oțelesc și se lămuresc suflete ca al fericitei Emilla de Vialar! (P. Străjeru).

Ceva ce trebuie să impresioneze: Prestolul

Multe de toate sunt în grija preotului. Acesta însă trebuie să știe de fiecare lucru atențiunea ce i-se cuvine. — Și nu-i iertat să se greșască în această gradare a lucrurilor, deoarece o astfel de greșală are totdeauna consecințe neplăcute; și mai e și un semn de pușină pricepere care nimănui nu-i stă așa rău ca unui slujitor al lui Hristos.

Din mulțimea de îndatoriri preoțești mă restrâng la una. Și anume la *podoaba Casel Domnului*. Și nici nu la tot asamblul ei, ci numai la locul pentru care s'a ridicat biserica: *prestolul*. Fac aceasta din motivul că dacă există multe scuze când e vorba de ținerea în formă exemplară a întregii biserici, și încă în totdeauna, n'ar trebui și nici nu poate fi invocată nici una pentru justificarea neglijării de Masa Domnului, cum îi zice s. Pavel; ori de masa sfântă, înfricoșată, regească, cerească, spirituală, dumnezească, cum o numesc cu atâta reverință SS. Părinți și cărțile bisericesti. Numirile ce i-se dau cu atâta emfază de către

SS. Părinți lasă să se înțeleagă marea rință a preotului față de altarul Domnului. În general vorbind, n'am putea spune că acest Tron dumnezeesc este lipsit de atenție preoțească într'o măsură, să zicem, revoltătoare. Dar nici că i-se dă pretutindenea consecința ținerea ce i-se cuvine, n'am putea zice. Se știe șapte față de ținerea în ordine a prestolului două feluri: prin defect și exces.

Dintre datorințele noastre preoțești, cum și dintre a diferiților slujbași, sunt cele în care se dă toată libertatea inițiativelor de curare — acestea sunt cele care deplănuiesc multe alte circumstanțe. Sunt însă unele care trebuiesc îndeplinite după forma tip, dela care nu ești liber să te abaiți. Așa este gătirea prestolului pentru noi preoții.

Această masă de jertfire continuă a Domnului, este cel mai de seamă loc din biserică noastră și de aceea biserica a și venit, din veacurile prime, a impune forma de gătire a lui și a lucrurilor ce trebuiesc puse pe el. Și spune și culoarea învălitoarelor și materialele care să se confecționeze.

Dar, nu odată, și-e dat să vezi preotul îmbrăcat și aranjat fără de nici o observare a prescrierilor canonice. Și anume: Curățenia și sând de dorit; învălitoarele zdrențuite; lucrurile recerute pe el lipsă, ori deteriorate; proporții și apoi îngrămădirea pe masa altarului alor fel de fel de cărți și ornate bisericesti. — Acesta-i prestolul neglijat!

Mai găsești apoi altare care vreau arete un „exces de zel“, dar care arată că grijitorul lor n'a știut întru nimic seamă prescrierile pentru gătirea prestolului. La acestea altare se pot vedea diferite culori învălitoare și pregătite din materii strelnice admise; îngrămădire de statul cărții ce căuta pe un prestol răsăritean; diferite sături fistichii, ba și niște sfeșnice și chiburișe în totală disproporție cu mărimea masei și a bisericii. Cu un cuvânt o gătire necanică — care aduce mai mult cu cele luate — decât să fie în forma prescrisă de canon

□ □ Foiața „Unirii“ □ □

Muzeul Blajului

— Cuvânt rostit la inaugurare, în 13 3-39 —
de Ștefan Manclulea

Blajul își deschide astăzi un nou lăcaș de cultură, ale cărui începuturi trebuiesc căutate — e drept, cu totul sub alte forme — departe în vremurile de mult trecute, ale începutului de viață mănăstirească și școlărească, dezvoltată în cadrul școlilor românești din acest târgușor, sfântă ctitorie a schimnicului vlădică Aaron.

Călugării bazilitani dela Mănăstirea Sf. Treime au adunat, cu pioasă grijă și smerenie cucernică, izvoade vechi, acte, cărți și manuscrise — și probabil obiecte și anticități — cari le puteau demonstra acestor harnici cărturari și înflăcărați români originile noastre romane și viața multiseculară dusă de noi fără de întrerupere pe pământul Daciei Traiane. Alături de ei, vlădicii, și mai târziu membrii Capitlului Bobian, au păstrat cu sfințenie și au continuat această tradiție de a colecționa tot ceiace era în stare să ajute la cunoașterea și deslegarea unei probleme, fie de istorie, fie mai târziu de filologie, teologie, sau alte ramuri ale științei. Multe din aceste modeste colecții particulare agonisite cu atâta trudă, ca și din cele ale Mitropoliei s'au spulberat în cele patru vânturi, au dispărut mistuite de jaful ungarilor revoluționari în anul 1848—49,

ori au fost înstrăinate de suflete mici, mânate și călăuzite numai de dorul câștigului bănesc.

Legile școlare austriace prescriu după 1850 alcătuirea de muzee pe lângă fiecare școală secundară. Acum ia ființă și la Blaj *muzeul de științe naturale*, căruia încă din cei dintâi ani i-se adaugă și o modestă colecție archeologică. Cel care a îmbogățit această secție și i-a purtat vreme lungă o deosebită grijă a fost canonicul *Timoteu Cipariu*. În timpul profesoratului și directoratului său dela liceul de băieți el a adunat monede romane, pietrii de mozaic, inscripții și alte obiecte — toate aproape numai prin contribuția școlariilor și a preoților satelor noastre, cari aflându-le le trimiteau marelui cărturar dela Blaj, unde erau studiate și păstrate cu evlavie ca tot atâtea mărturii ale unui trecut de strălucită glorie străbună. Așa au ajuns în posesiunea lui Timoteu Cipariu și tablele cerate aflate la Roșia A-brudului și cari au stârnit curiozitatea atâtor învățați, cari au alergat de pe îndepărtate meleaguri la Blaj, să le vadă și studieze. După 1870 această colecție archeologică a fost așezată, deosebit de muzeul de științe naturale, în o cameră aparte din corpul liceului, purtând numirea de archeologie. Alături de anticități romane, modestul cabinet s'a îmbogățit pe încetul, cu acte, diplome și documente medievale, apoi cu alte obiecte, cari au fost odinioară proprietatea bărbăților mari ai neamului. În această stare au rămas lucrurile până după război, cu obiectele de valoare plasate fie la liceul de băieți fie adăpostite în Biblioteca Centrală, ori uitate în vreun dosar al arhivei mitropolitane. Aceste din urmă erau greu de văzut, cercetat și cunoscut, căci

de multeori cercetătorii dornici să le știe cuprinsul actelor bibliotecilor și documentelor lor benite de vreme nici măcar nu bănuiau să le caute.

Înainte cu 2 ani, când după moartea regretatului scriitor Al. Lupeanu. Excelența V. și P. Consistor mi-au încredințat slujba împănătată de multe griji și îndatoriri, de gospodar și paznic al Bibliotecii Centrale, am făgăduit că voi căuta să alcătuesc un indice al manuscriselor aflate aici și că voi proceda la clasarea și orânduirea în dosare a multului material risipit vraince pe podul clădirii bibliotecii. Mi-am exprimat de pe atunci dorința de a vedea centralizate în un loc izolatele colecții dela liceu, din Biblioteca Centrală și din Arhiva Mitropoliei, cerând să se găsească acestor comori un lăcaș potrivit unde să poată fi văzute și cercetate oricând și de cine și care să poarte numele modest de „Muzeul Blajului“.

Ex V. și P. V. Consistor au hotărât să îndeplinească în fapt acest desiderat. Pentru realizarea gândului de mai sus s'au destinat aceste 4 încăperi din Palatul Cultural, unde după lungi așteptări s'au construit 8 dulapuri și 6 vitrine noi, în care acum să fie orânduite obiectele. Ce a urmat apoi nu mai are rost să pomenim. După un an și jumătate de muncă, astăzi cu ajutorul lui Dumnezeu, acest nou lăcaș — modest început de muzeu istoric-religios și etnografic, își deschide porțile. Vor putea vedea localnicii blăjeni — tinerii și bătrânii — expuse atâtea din comorile de preț ale bisericii noastre, și vor înțelege că aici în acest orășel s'au săvârșit noi fapte și s'a făcut o bună parte din pânza istoriei românismului din

— singura în stare să trezească sentimente vrednice de acest loc sfânt. Și singur care poate fi admisă.

Ținerea în ordine demnă a altarului propriu este o cere ochiul preotului iubitor de curățenie și a celorlalți închinători. Inșă motivul principal care să ne îndemne la ținerea lui în perfectă ordine trebuie să fie faptul că Isus Hristos, sub specille pâinii și a vinului, este și aici prezent, cum e în ceriu de-a dreapta Tatălui. Această realitate, izvor de haruri pentru noi, pretinde ca masa altarului să fie exclusiv în grija preotului. La această masă n'au loc trebăluți: cantor, crâșnic, ori alți slujbași ai Bisericii. Imbrăcarea, aranjarea și curățenia ce reclamă prestolul, preotul să le facă. Și să nu se uite: înfățișarea altarului, foarte adeseori, este un bun indicu pentru viața sufletească a preotului.

În ce privește confecționarea învâlttoarelor — iată un vast și bun teren de a-și manifesta măiestria preotese hărnicia și priceperea într'ale lucrului manual. Ba și evlavia reunirii celor pui de femei, tot prin această masă se vede.

Imbrăcarea prestolului trebuie să se facă pe o pânză albă — în a cărei lucrare artistică se dă toată libertatea — totul strălucind de curățenie impunătoare. Obiectele mesei altarului: Chivotul, Crucea, antimisul, evangheliu, sfeșnicele cu luminări, liturghierul și eventual vreo carte liturgică indispensabilă, nu se admit altceva lângă ele decât flori; acestea trebuie să frumos aranjate.

Prestolul bisericilor noastre, prin simplitatea cu gust a aranjamentului său, prin curățenia sa ce nu-l lertat să fie întrecută de nimică în lume, prin podoaba ultimelor creații ale ornamentației — așa de iubită de femeile noastre — va avea o formă impresionantă, demnă de cel ce veghiază mereu acolo. Iar în sufletul celui ce-l privește se vor naște senti-

Ardeal. Streinii trecători prin aceste săli se vor convinge, că Blajul de odinioară, sărac, lipsit și neglijat de nimeni, a înțeles să activeze pe toate cărmurile pentru marea cauză națională a neamului nostru de pretutindeni. De încheiere țin să amintesc un singur lucru, care e bine să se știe: Tot ce s'a realizat aici s'a făcut fără concursul și mai ales fără de ajutorul bănesc al nimănu. Ori, un muzeu nu poate rămânea în faza întăierii sale începuturi; avutul lui trebuie să se mărească și îmbogățit zi de zi cu noi achiziții, câștigate nu atât prin donații cât mai mult prin cum-părare. Acest lucru însă nu e posibil fără de mijloace bănești. Dacă până acum am fost acuzați că nu am realizat nimic, în acest domeniu și că deci nu avem nici un motiv de a cere subvenții și ajutoare, cred că de aici înainte această ocară nu ni se mai poate aduce. Să nădăjduim că pe viitor conducătorii statului vor întinde mână de ajutor și acestei instituții, așa încât modestul început de muzeu de astăzi să se transpue cu vremea în marele și mult doritul „Muzeu regional, istoric-etnografic și de artă religioasă” care să mădăpostească în încăperile lui toate manifestările sufletului colectiv sau individual ale neamului nostru românesc din Ardeal, realizate vreme de milenii poate, pe toate aceste tărâmurii. Și credem că vom reuși în viitor să realizăm și această operă, visată și dorită cu toată ardoarea sufletului, de un Cipariu, I. M. Moldovan, Augustin Bunea, V. Mihail, V. Suci și alții alții din marii slujbași ai Blajului, trecuți în împărăția liniștii de dincolo de moarte, și cari vor ruga, împreună cu noi, pe Domnul să reverse harul și binecuvântarea sa cerească peste acest modest început, înfăptuit astăzi.

mente ce nu l-le poate prileji nici o altă prilej. — Lucru ce l-a avut Biserica în vedere, când i-a prescris forma exterioară.

Acest fapt, împreună cu altele, va mai arăta și aceea că preotul știe da fiecei lucru atențiunea ce l-se cuvine. Și atunci de multe neajunsuri s'ar scuti; și el și Biserica.

Pr. Ioan Oniga

Jubileu arhieresc. Excel. Sa *Andrea Cassulo*, arhiepiscop de Leontopolis și nunțiu apostolic în România, a fost hirotonit întru episcop la Florența, în 24 Maiu 1914, prin punerea mâinilor cardinalului Mistrangelo, în catedrala „S. Maria del Fiore”. S'a împlinit, prin urmare, un sfert de veac, de când acest adevărat *Missus Dominicus* care și-a făcut, cu demnitate și sfințenie, slujba-l grea și cu răspundere, prin Egipt, Arabia, Canada, Terra-nuova, și mai nou în Țara noastră, a primit darul arhieriei.

Din prilejul acesta sărbătoresc Preafer. Părinte Papa Pius XII l-a felicitat călduros, trimițând binecuvântarea sa apostolică atât arhierului jubiliant, cât și neamului nostru românesc, în mijlocul cărui se află acum acest reprezentat al Sf. Scaun, precum și României întregi, pentru care neam și pentru care Țară Vicarul Domnului arată cea mai mare dragoste. *Dilecta natio* și *Carlissima Romania* sunt terminii în cari pomenește Sf. Părinte Neamul și Țara românească.

În dimineața zilei comemorative, în cadrele sf. liturghii slujite în capela Seminarului Teologic latin din Capitală, fiind de față Exc. Sa arhiep. Cisar al Bucureștilor, seminaristii și multă altă lume bisericască, ierarhul jubiliant a rostit o cuvântare ocazională, povestind, îndușoșat, mulțimea milelor Domnului cu dânsul. — La prânzul diplomatic din aceeași zi au luat parte, pe lângă sărbătoritul zilei, înalt Preasfințitii Nicolescu al Blajului și Cisar al Bucureștilor; apoi: General Ilaslevici și Baron C. Flondor din partea Curții Regale; dd. Armand Călinescu, Grigore Gafencu, N. Zigre, N. Marinescu, din partea guvernului; ambasadorii Poloniei și Greciei; miniștrii la București ai Germaniei, Ungariei, Belgiei, Braziliei, Portugaliei, Iranului, ș. a. Tuturora le-a mulțumit Exc. Sa A. Cassulo, cărui l-a răspuns Premierul nostru, d. A. Călinescu, exprimând dorința de a ști România totdeauna în cea mai perfectă înțelegere cu Sf. Scaun. — Înaltului ierarh și strălucit reprezentant în Țara noastră al Sf. Scaun, îi urăm și noi din inimă: Întru mulți-mulți ani încă!

Știri mărunte

Sf. Părinte și-a luat în primire catedrala. Ca episcop al Romei, Papa i-și are catedrala sa. Și aceasta este arhiepiscopala Laterană. Dat fiindcă, în urma acordului din 11 Februarie 1924, Vicarul Domnului nu se mai socoate prizonier în Vatican, actualul Pontifice Suprem, la fel cu predecesorul său, în ziua de Înălțarea Domnului, a luat în primire, sărbătorește, numita arhiepiscopală, în mijlocul omagiului entusiast și devotat al credincioșilor din Roma. Cuvântarea rostită de Sf. Părinte în cadrele sf. liturghii solemne, slujită de el însuși, în latină, e un neîntrecut prinos de închinare adus strălucirilor de prin veacuri a catedralei care fusese mărturia atâtor momente mari ce nu se vor uita niciodată.

Pelerinaj la Prislop. Mănăstirea noastră din Prislopul Țării Hațegului și-a sărbătorit și anul acesta hramul cu toată pietatea. La bucuria Părinților Basiliani, a luat parte și o

mulțime de peste 2000 de credincioși, în frunte cu Preasf. Dr. Ioan Balan, episcopul Lugojului, într'a cărui eparhie se află această mănăstire. Sâmbătă seara (în 13 Maiu c.), pâr. *Gheorghe Fireza* S. I. dela Totești, provincialul jezuiților din România, a slujit Paraclisul, iar pâr. *Augustin A. Pop*, egumenul basilian dela Obreja, a cuvântat. Duminică dimineața, la ora 6, a fost prima s. liturghie cu predică (P. Aug. A. Pop), iar la ora 10 a doua s. liturghie, — aceasta arhierescă — în sobor de preoți. A cuvântat însuși arhierul. — De SS. Taine s'au zpropiat mai bine de 400 de suflete. Nu mai puțin de 18 preoți și-au încunjurat ierarhul cu prilejul acestui pelerinaj, stânjenit puțin de ploaia din prezintă.

Sinod protopopesc și încă ceva. Districtul protopopesc al Odorheiului și-a ținut anul acesta sinodul protop. de primăvară în *Sovata*, unde păstorește pâr. Alex. Târnavăanu. Prilejul a fost folosit și pentru misiuni populare, vestitor al cuvântului fiind (în zilele de 13—15 Maiu c.) pâr. *Iosif Pop*, protopopul Tg. Mureșului. Au luat parte nu numai localnicii ci și credincioși de-ai noștri din Ilieș, Praid, Sărățeni și Săcădat și s'au apropiat foarte mulți de SS. Taine. La ascultarea spovedaniilor au dat ajutor toți frații în Domnul din numitul district protopopesc. La sinod a conferențiat pâr. *Ovidiu Pop* din Ocnița, debătând tema: „Promovarea culturii liturgice la preoți și în popor”. Lecția practică a ținut-o pâr. *I. Iodoran* din Bezidul-Nou. S'a constatat lipsa de preoți români uniți în Săcuime și noi parohii de-ale noastre. Cuvântul de încheiere l-a rostit pâr. *Gheorghe Ivan*, prot. distr. care, după sinod, a făcut inspecție catehetică la cele trei școli din loc și a rămas mulțumit de activitatea preotului local.

Locale. Duminică viitoare, a Tuturor Sfinților, va predica în catedrală pâr. *Victor Pop*, canonic mitropolitan.

— Stolurile Liceelor Teoretic și Comercial de Fete din Blaj și-au ținut Duminică trecută, înainte de amiază, serbarea ridicării *Pavilionului Național* la „Institutul Recunoștinții”. Cu acest prilej au rostit cuvântări ocazionale pâr. Ioan Moldovanu, canonic mitropolitan, d. Dr. Tr. Migia prefect și dna Anastasia Pop, dir. Lic. Teoretic de Fete. După masă aceleași stoluri străjerești au aranjat la „Palatul Cultural” un minunat *festival artistic*, unde au cuvântat dna E. Hopârteanu, dir. Lic. Comercial de Fete, s'au recitat poezii, s'au executat exerciții ritmice, s'au cântat bine alese puncte de cor (dirig. prof. Oct. Pop) și s'a jucat excelent teeria în trei acte „Ileana” de I. Borgia. Reușita acestui festival, îndeosebi a piesei jucate și a exercițiilor ritmice, laudă strădaniile pricepute și cu gust a d. profesoare Eugenia Todica și Margareta Trifan.

Expoziție turistică românească la Paris. Subsecretariatul nostru de stat al propagandei a organizat la Paris o expoziție turistică a României (Bd. Hausmann, sala „Le Grand Atelier”). În inaugurarea acestei expoziții s'a făcut în 10 Maiu c. Materialul expus se compune din fotografii cu caracter turistic, afișe și cusături românești. Coincizând cu adunarea consiliului central al Turismului Internațional, ea este o bună ocazie de propagandă, realizată cu mult folos.

Mângăiere la timp. În tractul Sebeșului pâr. protopop Simu a introdus obiceiul ca mai mulți frați întru Domnul din parohii învecinate să se întrunească, de sărbători, în câte o parohie unde să se slujască în sobor, să se vestească de preot străin cuvântul adevărului și să fie satisfăcute eventuale nevoi sufletești ale localnicilor. Și cum credincioșii noștri din *Dobârca*, prin trecerea la cele veșnice a fostului lor păstor sufletesc Iacob Oancea, au rămas fără

preot local, s'a aflat de bine ca menționata intrunire să aibă loc la ei Duminica trecută. Ce-ace s'a și întâmplat, cu participarea pâr. Tatu din Sângătin (admin. interimal al Dobârcii), Cuteanu din Cut, Lie din Daia și Efrem Ganga din Șpring. Din Blaj era de față pâr. *Dumitru Neda*, prof. de teologie, care a vestit cuvântul Domnului bunilor creștini, cari mult s'au bucurat de grija ce li-se poartă.

Regentul Paul al Iugoslaviei la Sf. Părinte. Vineri în 12 Maiu c., Sf. Părinte a primit în audiență pe Paul, prințul regent al Iugoslaviei și pe prințesa Olga, soția s'a, vreme cam de jumătate oră. După audiență Supremul Pontifex a dăruit prințesei o statueta a „Maicii Sfinte cu Pruncul Isus”, iar pe prințul-regent l-a distins cu insigniile ordinului „Pintenu de aur”. — Bucuria catolicilor din Iugoslavia e foarte mare. Și să nu se uite că s'au mulți la număr: cam 2.300.000 romano-catolici și vre-o 46.000 greco-catolici, împărțiți în aproape 2000 parohii cu 3800 preoți, 4 mitropolii și 13 episcopii.

Nou academician. Cel mai înalt așezământ de cultură la noi, *Academia Română* prin recenta-i alegere care trece între membrii săi pe d. N. Drăganu, prof. univ. în Cluj, s'a cinstit pe sine însăși și a adus și științei românești cel mai curat elogi. Noul academician, născut în Zagra Năsăudului la 18 Februarie 1884, e dintre pușinii cari știu munci cu drag temeinic, mult și fără șgomot. De numele d. N. Drăganu se leagă 18 lucrări de mari proporții, peste 45 studii mai mărunte și o mulțime de comunicări științifice de specialitate, recenzii, etc. Dintre operele dsale cea mai masivă e: „Românii în veacurile IX—XIV, pe baza toponomiei și onomasticei” (648 pagini) și se așteaptă să fie dată la lumină în curând o altă lucrare ce se prevede că va face epocă: „Sintaxa limbii române”. — Sincere felicitări acestui distins fiu al bisericii noastre!

Încă o celebritate care a aflat calea adevărului. Ne gândim la cineva care a fost unul dintre cei mai înverșunați dușmani ai creștinismului, la vestitul *Cheng Tsu-yu*, o glorie neasemănată a literaturii moderne chineze. Acesta, după un an și jumătate, petrecut ca fugăr în Amoy, printre misionarii catolici, a căror activitate caritativă l-a încântat și l-a determinat să le studieze religia, a îmbrățișat de curând catolicismul. Convertirea aceasta, cum e și firesc, a stârnit senzație mai ales în cercurile intelectualității chineze.

Jertfelnicia altora. Eparhia de *Padua* nu-i nici dintre cele mai mari, nici dintre cele cu cel mai mare număr de bogătași în Italia (unde, peste tot, nu-s prea mulți marii bogătași). Cu toate acestea s'a constatat că și anul trecut a jertfit, relativ, foarte mult pentru misiunile externe. Așa, Operei Pontificale pentru răspândirea credinței i-a dat 198.662 lire; pentru formarea clerului indigen 63.185 lire; pentru reuniunea Isus-Pruncul 50.171 lire. Socotite laolaltă daniile acestei eparhii de anul trecut pentru scopuri misionare, dau suma de 460.771 lire. Calculându-se ajutorul bănesc dat de această eparhie în scopul menționat, din 1919 până la sfârșitul anului trecut, s'a constatat că atinge cifra impunătoare 3.364.417 lire.

Intrunire colegială. Absolvenții liceului de băieți din Blaj, seria 1914, sunt invitați și pe această cale la intrunirea colegială de 25 de ani, pe ziua de 4 Iunie a. c. — Dr. *Coriolan Suciu*, dir. șc. norm. de băieți Blaj.

Citii și răspândiți

„UNIREA”

Cărți & Reviste

I. GEORGESCU: *Ioana Bigard*. Sighet. 1939. Pag. 16. Prețul: ?

În puține pagini pâr. I. Georgescu, vechiu și iscusit mănitor al condeiului, știe cuprinde mult. Icoana greu încercatei întemeietoare a Operei pontificale „Sf. Apostol Petru” cea atât de binecuvântată de Dumnezeu, se desprinde luminoasă, instructivă și încurajatoare, din aceste pagini. Și totodată ni-se destăinuie și un secret al izbânzilor misionare ale Bisericii lui Hristos: suferințele jertfelnice și stăpânite de spiritul ispășirii pot forța oarecum mâna lui Dumnezeu să rodiască și țarine socotite pierdute pentru recoltă. Dovadă numărul necrezut de mare al clericilor băștinași (6000 preoți și 16.000 seminarști) din teritoriile misionare, cari vestesc vrednicia Operei întemeiate de Ioana Bigard cu o jumătate de veac în urmă.

PETRU TĂMĂIAN: *Reuniunea Mariană a credincioșilor Gr. Cat. Români din Oradea*. Oradea. 1939. Pag.: 60. Prețul: 10 Lei.

Din titlu se poate deduce ușor cuprinsul aceste, lucrări: notițe informative asupra Reuniunii Mariane, înființată în capitala Bihariei la 1914; asupra înființării și asupra activității desfășurate de ea de atunci și până azi. Și de fapt aceasta este broșura elegantă ca execuție tehnică și edificatoare ca informație a pâr. P. Tămăianu. După o scurtă, dar cuprinzătoare orientare, cu privire la Precurata Fecioară, puterile și cultul ei, (pag. 5-13) urmează o succintă dare de seamă asupra Reuniunii Inseși, asupra persoanelor cari s'au ostent în cadrele ei, (răposajii: prot. I. Geț, avocatul Dr. Dem. Kiss, dș. Lucreția Ferentiu, Sora Sabina Minișan, ș. a.), precum și asupra a cecece a săvârșit această Reuniune, vrednică de bogatele privilegii duhovnicești ce are.

P. MATEI CRAWLEI-BOEVEY: *Spre Regele Iubirii*. Săbăoani. 1939. Pagini: 248. Prețul: 25 Lei.

Autorul acestei lucrări de aur, bine talmăcită pe românește, este cunoscut în lumea catolică drept cel mai zelos apostol al intronării Imperatului Hristos și a introducerii cultului Preasf. Inimi a lui Isus în toate familiile creștine. Meditațiile — șaptesprezece la număr — pline de miez și cuceritoare, ne apropie ca puține altele pe Isus Regele Iubirii și ne fac și pe noi să-L avem drag. Introducerea scrisă de pâr. I. Gârleanu, ca și adăusul de rugăciuni și lămuriri, sunt și ele chezașie că această carte binevenită va fi de mare folos obștei căreia îi este menită. — Merită cea mai largă răspândire.

VICTOR I. OPRISU: *O comoardă a neamului: copiii*. Deva. 1939. Pagini: 24. Prețul: 5 Lei.

Rânduri scrise cu strângere de inimă, pe temeiul de date ce-ți arată, limpede și rece, prăpădul care se apropie. Dacă nu se iau din vreme măsurile cari să oprească în cale năpasta ce ne paște de o bună vreme încoace: denatalitatea. În Banat și în alte părți ale pământului românesc. — Problema e într'adevăr chinuitoare și trebuie să deie de gândit tuturor celor ce-și iubesc neamul. Și sufletul, într'atât îl privește pe vre-un titlu ori altul.

P. SUTTER: *Dracul*. (Vorbe și fapte de-ale lui). Săbăoani. 1939. Pag. 126. Prețul: 15 Lei.

Nu-i nici glumă, nici fantezie cecece se povestește în această broșură, pe bază de documente istorice, ci tristă și groaznică realitate. E vorba de doi băieți din Illfurt (Alsacia) obsedați aievea de diavolul și cari, după multă suferință, fizică și morală, au fost scăpați de slujitorii Bisericii, prin exorcisme, de aceea cumplită pătimire. Cetirea, și mai ales meditarea asupra celor istorisite aci, nu se poate să nu trezească teamă roditoare de pocăință. — Societatea de lectură „Sf. Bonaventura” a clericilor franciscani din Liuzi-Călugăra (Bacău) a făcut, fără îndoială, o faptă bună traducându-o pe românește.

ELENA DR. ACIU: *Clara Maniu*. Cluj. 1938. Pagini: 64. Prețul: ?

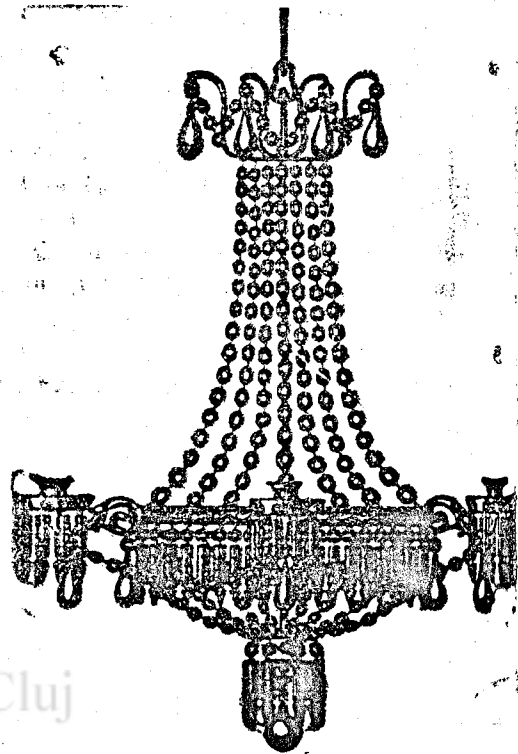
Monografia aceasta scurtă, dar riguros exactă și bogată în amănunte cari spun cât volum întregi, a fost prezentată Congresului II Internațional «La Mère au Foyer ouverte de progrès humain (Mama în cămin, făuritoare a progresului uman) în traducere franceză, făcută de pâr. I. Merloz, asumpționist, a fost aflată vrednică să fie premiată de numitul congres. Și pe drept cuvânt. Căci, abstrăgând dela calitățile lucrării ca atare (stil limpede, concis, afirmări cumpănite, documentate; alegere de momente concludente), însăși intruchiparea de demnitate antică și conștientiozitate până la eroism între orice împrejurări și totdeauna, care a fost Clara Maniu — mama d. Iuliu Maniu — e din categoria acelor rare apariții

Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

femenine în fața cărora te simți înălțat și purificat și fletește și rămâi deobligat celui ce ți-a prilejit aceste clipe de neuitat. — E cecece a făcut dna Elena Dr. Aciu nu numai la noi, ci și în lumea Franței surori, și aceea e și tâlcul premiei monografiei sale, pe care o împădobesc numeroase clișee evocatoare de vremuri altădată.

P. MIHAI DEMETER: *Pe-a Timpulul rare*. Săbăoani. 1939. Prețul: ?

Suflet franciscan transpiră din toate cele 58 altătuiri poetice cât cuprinde acest nou volum al pâr. Mihai: dragoste de natură, împăcare, seninătate. Căci rului obișnuit cu atmosfera imbibată de binele și frumosul așa cum le înțelege și le simte creștinul, li cade bine urmărind gândul ori simțirea turnată în versuri, inspirație ca acestea. — Asociațiile religioase au, pe lângă serbări de-ale lor, cu un repertoriu mai mult.

Comandați Policandre

la

LIBRARIA ANCA — CLUJ

din sticlă-cristal, în diferite forme pentru bisericile noastre dela toate

Tot aici găsiți Sfeșnice pentru toate mărimile cu 1—3 brațe, cruci de perete și cu talpă din lemn, metal, nichel și argintate, orice mărime; Berete din Klott; Colare și preoți. Brăe, (cingulum) pt. teologi, preoți și protopopi, în diferite lățimi și culori, din mătase sau lână. Se mai află: Potire, Ciborium, Cădelnițe, Chivot, aurite și argintate. Clopoșele pentru altar cu 1—4 clopoșele. „Drumul Crucii” (Calvaria) 14 buc. Icoane de hârtie fine colorate în diferite mărimi.

Mare depozit de Ornate și prapogate, în diferite culori, cu prețuri reduse Icoane de hârtie și picturi. Tot soiul de rechizite, laprimate, Cărți de rugăciuni și bisericesti, medalioane, rozare și steaguri pentru Reuniunile Mariane. Teatre și Monoloage populare și școlare. „Drumul Crucii” avem gata înramant în lemn de stejar cu cruce și inscripție de pictate artistic în oleu. Lucrare artistică și toate cele 14 bucăți costă 35.000 Lei.

Cereți catalogul detaliat și ilustrat.